

Yleisen vähimmäisrangaistuksen alittaminen

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaisessa rangaistustuomioiden tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden 13.4.2023 asiassa dnro R 22/336 antamaan tuomioon nro 23/115112, jossa käräjäoikeus oli tuominnut vastaajan yleistä vähimmäisaikaa lyhyempään kymmenen päivän mittaiseen vankeusrangaistukseen, jonka sijasta vastaajalle oli määrätty kymmenen tuntia yhdyskuntapalvelua.

SELVITYS

Käräjäoikeuden puheenjohtajana asiassa toiminut kärjätuomari on 19.12.2023 antanut asiassa häneltä pyydetyn selvityksen. Kärjätuomarin mukaan hänen tarkoituksenaan on ollut tuomita lisärangaistus, minkä hän on tuomion perusteluissa auki kirjoittanut. Hän on kuitenkin tehnyt rikoslain 7 luvun 6 §:n mukaisen kohtuullistamisen tulkinnassa virheen, koska vankeutta ei voi tuomita alle neljatoista päivää. Selvityksen mukaan asiassa oli toimitettu pääkäsittely 4.4.2023, jossa rikosrekisterijärjestelmä ei ollut pöytäkirjamerkintöjen mukaan toiminut, minkä vuoksi tuomiolauselman ei ilmeisesti ollut laadittavissa istunnossa teknisesti ja siksi tuomio oli siirtynyt annettavaksi kansliaan. Kärjätuomarin mukaan tuomion antaminen on osunut kiireeseen viikkoon.

RATKAISU

Rikoslain 2 c luvun 2 §:n 2 momentin mukaan määräaikaista vankeusrangaistusta tuomitaan vähintään neljätoista päivää.

Rikoslain 7 luvun 6 §:n mukaan, jos ehdottomaan vankeusrangaistukseen tai yhdistelmä-rangaistukseen tuomittua syytetään hänen ennen tämän rangaistuksen tuomitsemista tekemänsä muusta rikoksesta, voidaan aikaisempi ehdoton vankeusrangaistus tai yhdistelmä-rangaistus ottaa uutta rangaistusta määrättäessä kohtuuden mukaan huomioon rangaistusta alentavana tai lieventävänä seikkana. Uudesta rikoksesta voidaan myös tuomita laissa sille säädettyä vähimmäisaikaa lyhyempään vankeusrangaistukseen tai katsoa aikaisempi rangaistus riittäväksi seuraamukseksi myös myöhemmin käsiteltäväksi tulleesta rikoksesta.

Korkein oikeus on ratkaisussaan [KKO 2000:10](#) todennut, ettei tuomioistuini voi kuitenkaan vii-meksi mainitun säännöksenkään nojalla tuomita vastaajaa neljäätoista päivää lyhyempään vankeusrangaistukseen. Tämä käy ilmi myös rikoslain 7 luvun lainvalmistelutöistä ([HE 48/1997 vp](#), s. 5), joissa on todettu lyhimpänä 7 luvun 6 §:n mukaan tuomittavana vankeusrangaistuksena olevan aina rangaistuslain yleinen vähimmäismäärä, neljätoista päivää.

Käräjäoikeuden tuomion perusteluiden mukaan vastaajalle aiemmin tuomittujen rangaistusten kohtuullistava vaikutus huomioiden ei vastaajalle olisi tullut enää tuomita lisärangaistusta ilman hänen syykseen syytekohdassa 3 luettua tekoa, jonka osalta ei ole ollut rikoslain 7 luvun 6 §:n mukaisesti rangaistusta kohtuullistavina huomioitavia aiempia tuomioita. Oikeudenmukaiseksi seuraamukseksi vastaajan syyksi luetuista teoista on tuomiossa katsottu kymmenen päivää vankeutta, jonka sijasta vastaajalle on määrätty kymmenen tuntia yhdyskuntapalvelua.

Kärjäatuomari on menetellyt virheellisesti tuomitessaan vastaajan vankeusrangaistukseen, joka on lyhyempi kuin laissa säädetty määräaikaisen vankeusrangaistuksen vähimmäispituus.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan, jos virkamies, julkis-yhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan aihetta syytteen nostamiseen.

Oikeuskanslerin ratkaisukäytännössä määräaikaiselle vankeusrangaistukselle laissa säädettyä vähimmäispituutta lyhyemmän rangaistuksen tuomitsemisesta on vakiintuneesti seurannut edellä selostetussa lainkohdassa tarkoitettu huomautus.

Annan käräjätuomarille huomautuksen hänen virheellisestä menettelystään rangaistukseen määräämisessä.

Pyydän saattamaan ratkaisuni käräjätuomarin tietoon.

Lähetän ratkaisuni tiedoksi Helsingin hovioikeudelle.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Oikeuskanslerinsihteeri

Leo Lahtinen